

De expensis, & meliorationibus.

verborum Pinellum in Cōmen.ad rubr.
C. de resciden.vendi.i.par.num.7. Fran-
ciscum Conanum doctissimum, lib.i.cō
ment.iuris, cap.5.ad finem, Aluarum Va-
scium iuris emphit. quæst.3. nume.2. Lu-
douicum Charond.lib.i. vero similium,
cap.5. & sensit Soto vbi supra, lib.4. quæ-
stio.3. versic. dicitur autem.

17 Vnde quia hoc ius gentium deducitur
ex principijs naturalibus per necessariam
consequentiam vt id diximus, sæpè reperi-
mus utrumque ius confusum, vt sæpè
nomine iuris gentium intelligamus ius
naturale, vt in. §. singulorum. instit. de re-
rum diuisione, atq; e modo locuti sunt
veteres, nō tam verborum, quam rerum
veræ cognitionis solicii. Ex eo enim
quia istud ius gentium ex necessari. con-
sequentialia trahitur à iure naturali. Scien-
tissimi quique sæpè unius nomine alte-
rum significant, quod fecit Imperator
in dict. §. singulorum securus Ciceronem
lib.3. de Officijs, paulò post principium,
Detrahere (inquit Cicero) aliquid al-
teri, et hominem hominis incommo-
do sum augere commodum, magis est
contra naturam, quam mors, quam pau-
pertas, quam dolor, quam cetera que
possunt aut corpori accidere, aut re-
bus externis, nam principio tollit con-
uictum humanum, et societatem, si
enim sicerimus affecti, ut quisq; pro-
pter suum emolumētum spoliet, aut
violet alterum, disrupti necesse est
eum, quæ maxime est secundum natu-
ram humani generis societatem, ut
si unum quodq; membrum sensum hūc
haberet, ut posse putaret se valere si
proximi membra valerudinem ad se
traduxisset delitati et interire tu-
num ipsum corpus non cōsumeret. Sic si
enī quisq; nosrum ad se rapiat com-

moda aliorum, detrahatq; quodcuiq;
posit emolumēti sui gratia, societas ho-
minum communitasq; esertatur ne-
cessē est. Nā ut si quisq; malit, quod
ad usum vitæ pertineat, quid alteri
acquirere necessām est nō repugnāte
natura, illud quidem natura nō pati-
tur, ut alierum spolijs nostras facul-
tates copias, opes, augeamus. Nec hoc
solum natura, id est iure gentiū sed etiā
legibus populorum, quibus in singu-
lis ciuitatibus res publica continentur.
Hæc Cicero, qui paulò inferius, hoc ius
gentium quod cum naturali confuderat
diuinum vocat, ibi atque hoc multo ma-
gis exigit ipsa naturæ ratio, quæ est lex di-
uina & humana, cui parere qui velit (om-
nes autem parebunt qui secundum natu-
ram vivere volent,) nunquā committet,
ut alienum appetat, & id quod alteri de-
traherit sibi assumat. Hoc igitur est ius gé-
tium, quod humanū vocat Cicero & na-
turale, quia ex naturæ iure deriuatur.

18 Vnde diuisio illa iuris gentium in pri-
meū & secundarium meritò displice-
bit docto & eruditō viro, primeū enim
ius gentium & secundarium unicum est,
scilicet id quod ex iure naturæ deriuatū
est per necessariam consequentiam, quā
diuisionem reprobant plures, & excusat
Pinelus in rub. C. de rescind. vend. I. par.
nu.13, qui dicit communem diuisionem
illam posse recipi gratia doctrinæ clario-
ris, plures refert qui hanc contra ditisio-
nem communem receptam tenet Alua-
rus Valascius iuris emph. q.3, nu.5, & 6,

Ex quibus si recte aduertas ad nostram
quæstionē quā tractamus nullum nego-
ciū facesset nobis Isidorus in dicto capit,
ius naturale, verè enim ille pro definitio-
ne, aut explicacione iuris naturalis ius gé-
tium definiuit, & explicuit, dū ait ius natu-
rale esse commune omnium nationū, eo
quod